

เจียวกู่หลาน (*Gynostemma pentaphyllum* (Thunb.) Makino)

พันธุ์เชียงราย 01

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

เจียวกู่หลานพันธุ์เชียงราย 01 เป็นพันธุ์ลูกผสม (F₁-hybrid) ระหว่างเจียวกู่หลานพันธุ์พื้นเมืองสันกำแพง พันธุ์แม่ กับเจียวกู่หลานพันธุ์สิบสองปันนา พันธุ์พ่อ โดยพันธุ์สิบสองปันนาเป็นพันธุ์นำเข้าจากประเทศจีนเมื่อปี พ.ศ. 2548 มีผลผลิตสูง มีการเจริญเติบโตเร็วแต่มีสารสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพันธุ์พื้นเมืองสันกำแพงเป็นพันธุ์ที่พบบริเวณ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพันธุ์พื้นเมืองของไทย ผลผลิตต่ำมากแต่มีสารสำคัญสูง ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร จึงได้ดำเนินการผสมพันธุ์เมื่อปี พ.ศ. 2556 ได้ลูกผสมรุ่นที่ 1 (F₁) จำนวน 57 ต้น และคัดเลือกเฉพาะต้นที่มีใบย่อยจำนวน 7 ใบ ที่ต่างจากพันธุ์พ่อและแม่ที่มีใบย่อย 5 ใบ ได้จำนวน 4 ต้น นำมาขยายพันธุ์โดยการตัดชำ จากนั้นปลูกทดสอบผลผลิตในปี พ.ศ. 2557-2560 และคัดเลือกต้นที่มีลักษณะทรงต้นดี สมบูรณ์ แข็งแรง ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์ลูกผสมคือ ผลผลิตสูงกว่า 2.5 ตัน ปริมาณสารซาโปนินรวมไม่ต่ำกว่า 6 กรัม ต่อ 100 กรัม น้ำหนักแห้ง จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่า เชียงราย 01

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย เจียวกู่หลานหรือปัญญาจันทร์ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Gynostemma pentaphyllum</i> (Thunb.) Makino วงศ์ Cucurbitaceae พืชสมุนไพร ไม้ล้มลุก
ราก	ต้นที่เพาะจากเมล็ดเป็นระบบรากแก้ว (tap root system) และมีรากพิเศษ (adventitious root) ที่อยู่บริเวณข้อของลำต้นที่ทอดเลื้อยไปบนดิน
ต้น	เป็นเถาเลื้อย ลำต้นเป็นเหลี่ยมกว้าง 2 - 3 มิลลิเมตร ยาวมากกว่า 4.75 เมตร สีเขียว ลำต้นมีความเหนียว กรอบ และแข็ง จำนวนกิ่งแขนงต่อต้น ประมาณ 45 กิ่ง ลำต้นที่ทอดเลื้อยไปบนดินหรือไหล (stolon) สามารถใช้ขยายพันธุ์ได้
ใบ	ใบประกอบ มีใบย่อย 7 ใบ ใบย่อยรูปรีถึงรูปไข่ ใบย่อยที่ใหญ่ที่สุดกว้าง 4.56 - 5.45 เซนติเมตร ยาว 9.84 - 10.73 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม (RHS 2015 139A) ขอบใบหยักมน (crenate) เส้นกลางใบและเส้นใบเป็นร่องลึก มีขนสีขาวปกคลุมแผ่นใบและใต้ท้องใบ
ดอก/ช่อดอก	สีขาวออกเป็นช่อใหญ่ ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียไม่พัฒนา
ผล/เมล็ด	ไม่มีเพราะช่อดอกไม่พัฒนา
ลักษณะอื่นๆ	1. อายุปลูกถึงวันเก็บเกี่ยว 105 - 110 วัน

2. ไม่ติดผลและเมล็ด ขยายพันธุ์โดยการตัดชำ
3. ผลผลิต 3.4 - 3.8 ต้นต่อไร่
4. ปริมาณสารซาโปนินรวม 6 - 7 กรัมต่อน้ำหนักแห้ง 100 กรัม
5. ปริมาณคลอโรฟิลล์ในใบ 341.80 มิลลิกรัม ต่อตารางเมตร
7. มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการผลิตชาสมุนไพร หรือเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

เจียวกู่หลานพันธุ์ เชียงราย 01

เจียวกู่หลาน (*Gynostemma pentaphyllum* (Thunb.) Makino)

พันธุ์เชียงราย 02

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

เจียวกู่หลานพันธุ์เชียงราย 02 เป็นพันธุ์ที่ได้มาจากการคัดเลือก โดยศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร ได้รวบรวมพันธุ์ที่ขึ้นตามสภาพธรรมชาติจากพื้นที่บ้านปากกล้วย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย เมื่อปี พ.ศ. 2556 จากนั้นนำมาปลูกทดสอบการเจริญเติบโต การปรับตัว และทดสอบผลผลิต และคัดเลือกต้นที่มีการเจริญเติบโตดี สมบูรณ์ แข็งแรง ขยายพันธุ์โดยการตัดชำ ปลูกทดสอบผลผลิต เป็นเวลา 4 ปี ในปีพ.ศ. 2560 จึงตั้งชื่อพันธุ์ว่าเชียงราย 02

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย เจียวกู่หลานหรือปัญญาขันธุ์ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Gynostemma pentaphyllum</i> (Thunb.) Makino วงศ์ Cucurbitaceae พืชสมุนไพร ไม้ล้มลุก
ราก	ต้นที่เพาะจากเมล็ดเป็นระบบรากแก้ว (tap root system) และมีรากพิเศษ (adventitious root) ที่อยู่บริเวณข้อของลำต้นที่ทอดเลื้อยไปบนดิน
ต้น	เป็นเถาเลื้อย ลำต้นเป็นเหลี่ยมกว้าง 2 - 3 มิลลิเมตร ยาวมากกว่า 3.58 เมตร สีเขียว ลำต้นมีความเหนียว กรอบ และแข็ง จำนวนกิ่งแขนงต่อต้นประมาณ 40 กิ่ง ลำต้นที่ทอดเลื้อยไปบนดินหรือไหล (stolon) สามารถใช้ขยายพันธุ์ได้
ใบ	ใบประกอบ มีใบย่อย 3 - 5 ใบ ส่วนใหญ่มี 3 ใบ ใบย่อยรูปรีถึงรูปไข่ ใบย่อยที่ใหญ่ที่สุด กว้าง 5.10 - 5.46 เซนติเมตร ยาว 11.82 - 12.63 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม (RHS 2015 139A) ปลายใบแหลม ขอบใบหยัก เส้นกลางใบและเส้นใบเป็นร่องลึก แผ่นใบสาก หนา มีขนสีขาวปกคลุมแผ่นใบและใต้ท้องใบ
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแยกเพศ ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง (panicle) หรือช่อกระจุกแน่น (condensed racemes) ดอกเพศผู้มีกลีบดอก 5 แฉก สีขาว ดอกเพศเมียมีรังไข่สีเขียว
ผล/เมล็ด	ผลกลม สีเขียว มีขน เมื่อแก่เป็นสีดำ ภายในมี 3 เมล็ด สีเขียวและคล้ำขึ้นเมื่อแก่เต็มที่
ลักษณะอื่นๆ	1. อายุปลูกถึงวันเก็บเกี่ยว 105-110 วัน 2. ขยายพันธุ์โดยการตัดชำ 3. ผลผลิต 1.4-1.9 ต้นต่อไร่ 4. ปริมาณสารซาโปนินรวม 5 กรัม ต่อน้ำหนักแห้ง 100 กรัม 5. ปริมาณคลอโรฟิลล์ในใบ 347.60 มิลลิกรัมต่อตารางเมตร

6. มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการผลิตชาสมุนไพร หรือเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

เจียวกู่หลานพันธุ์ เชียงราย 02

เจียวกู่หลาน (*Gynostemma pentaphyllum* (Thunb.) Makino)

พันธุ์เชียงราย 03

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

เจียวกู่หลานพันธุ์เชียงราย 03 เป็นพันธุ์ลูกผสมระหว่างเจียวกู่หลานพันธุ์สิบสองปันนาพันธุ์แม่ กับเจียวกู่หลานพันธุ์พื้นเมืองสันกำแพง พันธุ์พ่อ โดยพันธุ์สิบสองปันนาเป็นพันธุ์นำเข้าจากประเทศจีนเมื่อปีพ.ศ. 2548 มีผลผลิตสูง มีการเจริญเติบโตเร็วแต่มีสารสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพันธุ์พื้นเมืองสันกำแพงเป็นพันธุ์ที่พบบริเวณ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพันธุ์พื้นเมืองของไทย ผลผลิตต่ำมากแต่มีสารสำคัญสูง ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร จึงได้ดำเนินการผสมพันธุ์เมื่อปี พ.ศ. 2556 และคัดเลือกลูกผสมในรุ่นที่ 1 (F_1) ถึง รุ่นที่ 3 (F_3) ในปีพ.ศ. 2557-2560 เก็บเมล็ดในแต่ละรุ่นนำไปทดสอบผลผลิตและสารสำคัญที่ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงรายเป็นเวลา 3 ปี จึงได้พันธุ์เชียงราย 03 ในปีพ.ศ. 2560

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย เจียวกู่หลานหรือปัญญาจันทร์ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Gynostemma pentaphyllum</i> (Thunb.) Makino วงศ์ Cucurbitaceae พืชสมุนไพร ไม้ล้มลุก
ราก	ต้นที่เพาะจากเมล็ดเป็นระบบรากแก้ว (tap root system) และมีรากพิเศษ (adventitious root) ที่อยู่บริเวณข้อของลำต้นที่ทอดเลื้อยไปบนดิน
ต้น	เป็นเถาเลื้อย ลำต้นเป็นเหลี่ยมกว้าง 1 - 2 มิลลิเมตร ยาวเฉลี่ย 7.56 เมตร สีเขียว ลำต้นมีความเหนียว กรอบ และแข็ง จำนวนกิ่งแขนงต่อต้น ประมาณ 83 กิ่ง ลำต้นที่ทอดเลื้อยไปบนดินหรือไหล (stolon) สามารถใช้ขยายพันธุ์ได้
ใบ	ใบประกอบ มีใบย่อย 5 ใบ ใบย่อยรูปรีถึงรูปไข่ ใบย่อยที่ใหญ่ที่สุดกว้างเฉลี่ย 4.18 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 8.43 เซนติเมตร สีเขียวเข้ม (RHS 2015 139A) ปลายใบแหลม ขอบใบหยัก เส้นกลางใบและเส้นใบเป็นร่องลึก แผ่นใบสาก หนา มีขนสีขาวปกคลุมแผ่นใบและใต้ท้องใบ ก้านใบยาวเฉลี่ย 6.56 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแยกเพศ ช่อดอกแบบช่อแยกแขนง (panicle) หรือช่อกระจุกแน่น (condensed racemes) ดอกเพศผู้มีกลีบดอก 5 แฉก สีขาว ดอกเพศเมียมีรังไข่สีเขียว
ผล/เมล็ด	ผลกลม สีเขียว มีขน เมื่อแก่เป็นสีดำ ภายในมี 3 เมล็ด สีเขียวและคล้ำขึ้นเมื่อแก่เต็มที่
ลักษณะอื่นๆ	1. อายุปลูกถึงวันเก็บเกี่ยว 110-120 วัน 2. ขยายพันธุ์โดยการตัดชำ 3. ผลผลิต 2.7-3.1 ต้นต่อไร่

4. ปริมาณสารซาโปนินรวม 15 กรัม ต่อน้ำหนักแห้ง 100 กรัม
5. ปริมาณคลอโรฟิลล์ในใบ 239.5 มิลลิกรัมต่อตารางเมตร
6. มีคุณสมบัติเหมาะสมสำหรับการผลิตชาสมุนไพร หรือเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ

เจียวกู่หลานพันธุ์ เชียงราย 03